

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Η ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

Οι φοιτηται μας και τα 'Θωονικά. 'Ο σχηματισμός της Φάλαγγος και ο ένθουσιασμός του 'Αθηναϊκού Λαού. Τό ιστορικό της στολής τους. 'Η Φάλαγγ και ή σημαία της. 'Επεισόδια με την 'Αστυνομία. «Τό 'Εθνικόν Πανεπιστήμιον έν διωγμώ». Τά γεγονότα του 1875. 'Η διάλυσις της Φάλαγγος κ.τ.λ.

Στην ιστορία του 'Εθνικού μας Πανεπιστημίου, τό κεφάλαιο της Πανεπιστημιακής Φάλαγγος εινε από τά πιο ένδιαφέροντα. Τό ιδιαίτερο αυτό στρατιωτικό σώμα άπετείεσθη από φοιτητάς κατά τό 1862, δηλ. στην έποχή της έξεγέρσεως έναντίου του 'Οθωνος, ή όποία κατέληξε στην εκθρόνισή του.

Στά τριμηνιάδη έξείνα χρόνια της μεσοβασιλείας, τό Πανεπιστήμιο, ως σωματείο ανεξάρτητο, έξετέλεσε δύο έργα έντελώς ξένα από τόν κύριο σκοπό του: 'Εκράτησε την τάξη και την ήσυχία στην πρωτεύουσα, και έστειλε δύο άντιπροσώπους του στην 'Εθνοσυνέλευση. Τό πρώτο έργο ήταν πολύ σπουδαιότερο. 'Η 'Επαναστάσις της 10ης 'Οκτωβρίου 1862, που άνέτρεψε τό θρόνο του 'Οθωνος, έφερε μεγάλη άνομιαία. Στρατιώτες και πολίτες έγνώρισαν στους δρόμους των 'Αθηνών μεθυσμένοι, σπάζοντες τά φανάρια, άνοίγοντες μαγαζιά κλπ. Διάφοροι έγκληματίαι βγήκαν από τίς φυλακές και τρομοκρατούσαν τους κατοίκους...

Τότε λοιπόν ή Σύγκλητος του Πανεπιστημίου άπεφάσισε νά χρησιμοποιήση τη φοιτητική νεολαία για τί φρουρήσι της πόλεως. 'Ησαν λίγοι βέβαια οι άκαδημαϊκοί πολίται την έποχή εκείνη, άλλ. όλοι γεμάτοι ένθουσιασμό, νεύτα και φιλοπατία. 'Ο πρΐτανος του έπομένου έτους, ο μέγας Παπαρρηγόπουλος, σ' ένα λόγο του ελετ τ' ακόλουθα χαρακτηριστικά:

«'Εξ ήμέρας άφ' ής άνέτειλεν ή 11 'Οκτωβρίου, φοιτηται όπλίται περι τους έξακούς, ήρχισαν, υπό την όδηγησιν τών καθηγητών των, νά εκτελώσι φρουρήσεις έν ήμέρη, περιπολίας δέ κατά την νύκτα, προς διατήρησιν της έν τη πρωτεύουση τάξεως, από της οποίας έξηρηάτο ή όλη του Κράτους τάξις. 'Αλλά εις την έξαισίαν ταύτην ταχύτητα τό καταρτισμού της δυνάμεως της ένθουφυλακής δέν ήρκει μόνον ή προθυμία τών μελών του Πανεπιστημίου, άπηρτούντο και όπλα, τό δέ τελεσφόρον δώρημα τών όπλων, όπερ ο φιλόπατρις και φιλότιμος Δημητρός ο Βεργαδάκης έδώρησεν εις καιρούς εϋθέτους όπως χρησιμεύσαι έν δέντι εις την Πατριδα, έξεπλήρωσε άμέσως την άνάγκην ταύτην».

Από τόν ίδιο Πρωτανικό λόγο μαθαίνουμε ότι, άν και πολλοί καθηγηται ήσαν γέροι, φιλόσθενοι και από χαρακτήρος ακατάλληλοι για... άξιοματικοί της φρουράς, έν τούτους, προθύμως άνέλαβον νά όδηγούν τους φοιτητάς στις περιπολίες τους, στις χειμωνιάτικες εκείνες νύχτες, άγρυπνοι και ταλαιπωρούμενοι. Και τό αξιοθαύμαστο εινε ότι, μολαταύτα, τά μαθήματα του Πανεπιστημίου δέν διεκόπησαν. Καθηγηται και φοιτηται έδούλευαν με ένθουσιασμό στην 'Επιστήμη και στο Νόμο.

«'Η ευγενής αυτή προθυμία — ελετ ο Παπαρρηγόπουλος — καθάρθωσε, εις διάστημα όλίγων μηνών, θάναμα. 'Η Φάλαγγε καθρησθήσιν εις όλα τά γυμνάσια, άκόμη και εις «γυμνάσια τάγματος». Εις τούτο όμως συντετέλεσαν και οι προγυμνασται άξιωματικοί του τακτικού στρατού και μάλιστα ο χρηστός λοχαγός κ. 'Ιωάννης Ζουμπουλής, άνθη έμπερους τών στρατιωτικών έργων, ο όποιος επί έξ όκλήρωσης μήνας διώκησε την Πανεπιστημιακήν Φάλαγγα και έξήσκησεν αυτήν και εις αυτά τά γυμνάσια του τάγματος».

Αφού καταρτίστηκε ή Φάλαγγε, χορηγήθηκε σέ πέντε λόχους. Κάθε λόχος περιλάμβανε 150 άνδρες. 'Επειτα, σέ κάθε λόχο έγινε ψηφοφορία για την εκλογή τών βαθμοφόρων. Του πρώτου λόχου λοχαγός έγινε ο Κ. Ι. Παπαδάκης, του δευτέρου ο Βουδάκης, του τρίτου ο Φραερίτης, του τετάρτου ο Κόκκιμος, του πέμπτου ο Καλλιάγας, διαπρεπείς καθηγηται του Πανεπιστημίου όλοι. Κατόπιν έξελέγησαν οι λοιποί άξιωματικοί και ύπαξιωματικοί. Για την όλη όργάνωσι της Φάλαγγος συντέτελεσε πολύ ο άρχηγός τών 'Εθνοφυλακών Κ. Π. Κορο-

ναός. Σχετικώς διαβάσαμε τ' ακόλουθα στον «Αίωνα» του Φυλίμωνα της 17 'Οκτωβρίου 1862:

«Οι φοιτηται του Πανεπιστημίου γυμνάζονται τακτικώς, διαιεθέντες εις ούλαμούς. Γυμνάζονται δέ αυτούς άξιωματικοί του Τακτικού Στρατού, την δέ νύκτα ένεργούσι μετ' άλλων πολιτών περιπολίας, άναδειάζοντες άνδρείαν και άγρυπνον ύμνα μοναδικόν. Της 'Εθνοφυλακής ταύτης του Πανεπιστημίου διορισθή άρχηγός ο Άντισυνταγματάρχης Ι. Κορωναός, ο τόσα παθών και μέχρις έσχάτων έν τη φυλακή κατάκλειστος άπομεινών».

'Η Σύγκλητος άσχολήθηκε άμέσως με τίς στολές και τόν όπλισμό της Φάλαγγος. 'Αλλά τό ταμείο του Πανεπιστημίου ήταν φτωχό, νά 'έτσι παρόετη άνάγκη ν' άνοιγήη κατάλογος έρμάνων. 'Ο κόσμος εισέφερε με ένθουσιασμό. Πρώτος ο Δημήτριος Θεομισθής προσέφερε 1.000 δραχμές. Δευτέρα ή κυρία 'Ελένη Τσιόττα (σύζυγος του μεγάλου ενδύκτη, που έχει τό μεγαλύτερο πείστορο μνημείο στο Νεκροταφείο 'Αθηνών), έδωσε 10.000 δραχ., και άλλα τόσα ο Άν. Μανάκης κλπ. Οι 'Ελληνες έξ άλλου του Λονδίνου έστειλαν 273 λίρες. 'Ετσι έντύθησαν οι φοιτηται της Φάλαγγος, με γραφική στολή, φανταχτερή, με λοφίο, με ένθουσιο, με ζιφοί. 'Όταν περνούσε ή Πανεπιστημιακή Φάλαγγε κατά τετράδα, με τους άξιωματικούς της επί κεφαλής, από τους δρόμους των 'Αθηνών, ο κόσμος χειροκροτούσε και έξητοκραυγαζε.

Αργότερα ή 'Εθνική Συνέλευσις έμήτισε νά εκλέγεται ο Διοικητής της Πανεπιστημιακής Φάλαγγος όχι από τη Σύγκλητο, αλλά διά ψηφοφορίας όλων τών άνδρών. Οι φοιτηται έξέλεξαν πρώτο Διοικητή τών τών ανώτερο άξιωματικό του Πυροβολικού 'Αλέξ. Πραϊδή, για τόν όποιον ο Πρΐτανος ελετ ότι «έξετέλεσε φιλοτιμίας και άνελλιπώς τά καθήκοντά του μέχρι της λήξεως τών μαθημάτων, ότε πάντες σχεδόν οι άνδρες της Φάλαγγος άπήλθον εις τάς έστιας των».

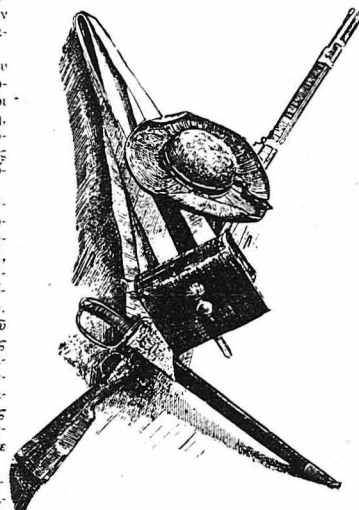
Στόν «Αίωνα» διαβάουμε σχετικώς: «'Η κυρία 'Ολιγνα Ταμπακοπούλου, διακρινόμενη διά τά φιλελεύθερα αισθήματά της, έστειλε εις τό τάγμα τών Φοιτητών του Πανεπιστημίου σημαίαν εκ μεταξωτού. Την σημαίαν αυτήν συνώδευσε και δι' επιστολής της προς τόν Πρΐτανον κ. Παπαρρηγόπουλον, όστις άνταπήνησεν άποδεχόμενος την δωρεάν».

Τρεις ήμέρες μετά την εκθρόνισή του 'Οθωνος, ή ίδια έφημερίς έγραφε τά εξής χαρακτηριστικά:

«'Ο ένθουσιασμός τών κατοίκων της πρωτεύουσας εινε εφάμιλλος της τάξεως, ήτις διατηρείται από της πρώτης ήμέρας της 'Επαναστάσεως. 'Ιδίως θαναμαρτύ και έθνικης ύπερηφάνειας πρόσενον εινε τό τάγμα τών Φοιτητών του Πανεπιστημίου. 'Όταν προχέει, την Κυριακήν, δίπλα της την πόλιν, επί κεφαλής έχον την μουσικήν, όδηγούμενον δέ υπό τών καθηγητών του Πανεπιστημίου, κρατούντων τά ζιφια, ήδύνατο τις νά εκμίσθη έτι μάλλον τό μέγεθος της γενομένης μεταβολής και τάς ελλιάδας όσας γεννά αυτή».

'Η Σύγκλητος δέν έπεδοκίμασε την άπόφασιν της 'Εθνικής Συνελεύσεως νά διοικηται ή Φάλαγγε από στρατιωτικό διοικητή. Την ήθελε σώμα αυθιπαρκτο, έξαρτώμενο μόνο από τό Πανεπιστήμιο, χωρίς καμμία άλλη έξάρτησι, με άξιωματικούς της Φάλαγγος τους καθηγητάς τών διαφόρων Σχολών. Τη διασέοκεια αυτή της Σύγκλητος διεμαρτύρησας ο Πρΐτανος του έπομένου έτους Κ. Φραερίτης, ελετ στον έτήσιο λόγο του:

«'Η Πανεπιστημιακή Φάλαγγε έφάνη χρησιμοτάτη. 'Υπρξεν ή όδσα και τό άλλές της Πατριδος καύχημα, ότε οι φοιτηται, ήγητορας έχοντας τους αδιάλλητους καθηγητάς των, όμοι διετεχον νυχθημόρον μετά θαναμαστής ανταπαγήσεως τάς όδοδς και τάς ρύμας των. 'Αθρόν χάριν της κοινής ασφαλείας, όντες τός πάσι προφιλές άντικείμενον του

ἀπειρών αὐτῶν σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀπλείτου ἀγάπης. Τότε τὰς κεφαλὰς αὐτῶν διερχομένων ἔργαιναν ἄνθη καὶ μύρα, τότε ἐν τῇ ὄψει καὶ τῇ ἀφροίσει αὐτῶν κατέρευσαν δάκρυα τρυφερὰς συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ... Ἄλλ' ὅτε ὑπὸ φθονεροῦ καὶ βασκάνου δαιμονοῦ ἠσφῆ ἐν τῷ μέρει τῆς ἱερᾶς ταύτης φάλαγγος ἡ ὀλεθρία δὰς τῶν ἀρσένων παθὼν τῆς ἡμέρας, ὅτε τὴν Φάλαγγα, ἀρπαγίσαν ἀπὸ τῶν κειμένων τῶν προτέρων (αὐτῆς ὁδηγῶν, δὲν δώσει πλέον τὸ αἰώνιον κτήμα τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ τὰ ἐφήμερα πάθη τῶν πατριῶν διὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἀμέσου ἐπιανεργείας ἀλλοτριῶν στοιχείων, ἡ Φάλαγγς, φεῖ! τότε πλέον δὲν ἦτο τὸ περικλυτὸν ἐκεῖνο καὶ ἀξιάξιον ὅσῳ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐθνουσιώδους Ἐπαναστάσεως!..

Στὴ Φάλαγγα ὑπερέβησαν κατὰ τὸ πρῶτο ἔτος 600 φοιτηταί, σὲ 5 λόχους. Τὸ δεύτερο ἔτος 840, σὲ 6 λόχους. Κατὰ τὸ τρίτο ἔτος, ὅταν ἐναντιώθησαν τὸ φθινόπωρο τὰ μαθήματα τῶν διαφόρων Σχολῶν, δὲν γινότανε κανεὶς λόγος γιὰ τὴ Φάλαγγα... Καὶ πέρασαν εἶσι τρία εἴδη χωρὶς ἡ Φάλαγγς νὰ λειτουργήσῃ.

Ἐξάρτα, τὸ Νοέμβριον τοῦ 1873, οἱ φοιτηταὶ ἄρχισαν νὰ ζητοῦν τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Φάλαγγος, στριφόμενοι στὸ Ψῆφισμα τῆς Ἐπισκοπελεύσεως τῆς 8 Δεκεμβρίου 1862. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οἱ φοιτηταὶ ὑπεκινῶντο ἀπὸ πρόσωπα ἐκτὸς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐνα ἀπαιτητὸ κόμμα ἠθέλει νὰ ἔχῃ ἐνὸς τοὺς φοιτητὰς, γιὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ ἐν τῇ καταλληλῇ περιστάσει καὶ νὰ πάρῃ τὴν ἐξουσίαν! Ἡ κίνησις αὕτη τῶν φοιτητῶν γινόταν ὀλένα καὶ πὺ ζωνηρῇ, ἔπειρε ὀχλομαζωτὰ χωρατάρηκα καὶ ἀνησυχῆσε τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἐλαβε διαταγὰς μετὰ.

Στὴν ἀρχὴ ἡ Δημοτικὴ Ἀστυνομία ἔστειλε τοὺς κλητῆρας τῆς. Ἄλλ' οἱ φοιτηταὶ τοὺς ἔστρωσαν στὸ ἔξω καὶ τοὺς ἔδιωξαν. Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως, πού οἱ φοιτηταὶ ἔκαναν διαδήλωσιν — στὴν ὁποίαν ἀναμείχθησαν καὶ κομμουνιστοὶ — ἡ Κυβέρνησις ἔστειλε ἐναντίον τῶν ἐπιστοπῶν χωροφυλάκας. Ἡ συμτολὴ ἀναφε ἀσφοδρῇ, πολλοὶ φοιτηταὶ ἐτραυματίσθησαν ἀπὸ τὰ σπαθία τῶν ἐπίσκοπων, καὶ ἐπὶ χωροφυλάκας ἔπεσαν ἀπὸ τ' ἄσφρα τους, τραυματισμένοι μὲ λιθάρια, ἔξω κλπ. Τὶς ἀκόλουθες τρεῖς ἡμέρες τὸ γένος τοῦ Πανεπιστημίου εἶχαν μεταβληθῆ σὲ πεδὶον μάχης, μὲ ἐπιστοπὸς ἐφίππων καὶ ἐπεμβάσεις τῶν εὐζώνων...

Τέλος, ὅταν ἀνεκατεστάθῃ ὁπωσδήποτε ἡ τάξις καὶ ἐνανόγησαν τὰ μαθήματα, ἓνα πρῶτὸ ματῆρα ἔβρισαν στὸ Πανεπιστήμιον κλητῆρας καὶ χωροφυλάκας καὶ ἔπρωσαν νὰ βροῖν ὅπλα καὶ πυρομαχικά...

Ἡ Πρωτανεῖα καὶ ἡ Σύγκλητος ἐταράχθησαν καὶ τὰ συμβαίνοντα καὶ, ἀφοῦ προσέβησαν μὲ παρρησίας συμβουλῆς καὶ κάθε τρόπο νὰ συγκρατήσουν τοὺς φοιτητὰς, ὅλοι οἱ καθηγηταί, μὲ τὸν Πρωτάρχη καὶ κεφαλῆς, ἐπῆγαν στὸν Ἐπιοχρῶν τῆς Παυρίας καὶ τὸ παρῆσθησαν τὴν ἀποικὴ καὶ παράνομον διαγωγή τῆς Ἀστυνομίας. Ὁ Ἐπιοχρῶν δέδχθη μὲ γρηγορήτητα τὴν Σύγκλητον καὶ ἐδικαιώσθη τὴν ἐπέμβασιν τῆς ἔξουσίας. Ἡ Σύγκλητος ἐθήμισε, ἀνεκρίνωσε στοὺς φοιτητὰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἐπιοχρῶν καὶ ἔκχωρε τὸ Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιον εἰς δι ο γ μ φ.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου I. Παναγιώδης γράφει :

Αἱ τραγαὶ αὐταὶ ἤρχισαν τῆς 13 Νοεμβρίου καὶ ἔληξαν μὲ τὴν πτώσιν τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης, τῆς 9 Φεβρουαρίου 1874. Τὸ δὲ ζήτημα τῆς Φάλαγγος ἀνανεώνεται μὲν κατὰ τὴν ἐναρξίν τῶν μαθημάτων τοῦ ἐπομένου ἔτους 1874 — 75, ἀλλὰ διὰ τοῦ μελιχίου τρόπου τῶν Πρωτάρων σ. Π. Ρομπότη, ἐπέισθησαν οἱ φοιτηταὶ νὰ ἔχουν ὑπομονήν καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ὁ Ἐπιοχρῶν τῆς Παυρίας ἀναγνωρίσας τὴν ἰσχύν τοῦ Ψηφίσματος τοῦ 1862, διέταξε ν' ἀναγραφῆ ἐν τῷ προγράμματι τοῦ Πανεπιστημίου τὸ μᾶθημα τῆς ὀπλοκασίας καὶ ἀνταγθῆ νέος τῆς Φάλαγγος ὀργανισμὸς, ὅστις τὸν Νοέμβριον τοῦ 1875 ἐκυρώθη καὶ τότε συσταθῆναι καὶ οἱ λόχοι.

Ἡ νέα ὅμως αὕτη ζωὴ τῆς Φάλαγγος δὲν διήρκεσε πολὺ διότι μετὰ τρία ἔτη, ψηφισθέντος νόμου περὶ γενικῆς στρατολογίας, καταργηθῆ ἡ Πανεπιστημικὴ Φάλαγγς.

Ο ΧΑΛΚΕΝΤΕΡΟΣ

ΑΔΗΘΕΙΞ

Γιὰ νὰ ζῶμε ἥσυχα μὲ τίς γυναῖκες, πρέπει νὰ κάνουμε πὼς πιστεύουμε ὅσα μᾶς λένε. Γιὰ νὰ μὴν ἀπατόμεθα ὅμως, πρέπει νὰ πιστεύουμε τὰ ἀντίθετα.

— Ἡ βία εἶνε ἀπόδειξις παρακμῆς, ἡ δὲ χυδαῖότης δείγμα ἀδυναμίας.

— Ὁ μῦθος τῆς Ἀναδιωμένης Ἀφροδίτης μᾶς δείχνει ὅτι, ὅσο ὠραία καὶ ἂν εἶνε μιά γυναίκα, πρέπει νὰ ἔχῃ ὀλίγο ἄλας στὸ πνεῦμα καὶ λίγη τρυκίαν στὴν καρδιά της.

— Ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς μας δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλες τίς ἡμέρας πού ζήσαμε, ἀλλ' ἀπὸ τίς εὐτυχισμένες ἢ θλιβερῆς ὥρες πού περάσαμε.

Ἐ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΕΜΟ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΧΩΝ

Πὼς ἓνας Γάλλος στρατιώτης αἰχμαλώτισε ἑπτὰ Βαυαρῶς. Οἱ ἄρατοι συντρεφοί. Πὼς τὰ κατάφερε. Γιατὶ δὲν ἔφεπτε πρηγῆς. Κάλλιε ἔ δάνατες, παρὰ νὰ χυθῆ τὸ κρασί. Ἐνας στρατιώτης... στέγος τῶν ἐχθρικών σφαιρῶν. Τρεῖς πληγῆς σὲ λίγα λεπτά. Ὁ ἀνάγκηρος καὶ ἡ εὐγενικὴ δεσποινίς. Τὶ κάνει ἔ πέλερες. Πὼς ἀλλᾶζον τὰ πράγματα κ.τ.λ.

Ἐνα ἀπὸ τὰ νοστιμώτερα ἀσφαλῶς ἐπισόδια τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθο:

Κάποιος Γάλλος στρατιώτης συνήνησε μέσα σ' ἓνα δάσος ἑπτὰ Βαυαρῶς καὶ τοὺς διέταξε νὰ παραδοθῶν. Ἐγένειο, ἐπειδὴ τὸ μέρος τοῦ ὁποῖο βρισκόνταν τοὺς ἦταν ἐντελὲς ἀγρωστω καὶ δὲν ἐπερίμεναν βοήθεια ἀπὸ πούθενά, ἔπικουσαν χωρὶς ἀντίρρηση.

Τότε ὁ Γάλλος ἄρχισε νὰ μιλᾷ δυνατὰ πρὸς μερικὸς ἄλλους συναδέλφους του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν χωρημένοι, ὅπως φωνάτανε, μέσα στὸ δάσος καὶ τοὺ ἔδιναν κάθε τόσο ἀπαντήσεις, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παρασιάζονται.

Οἱ ἑπτὰ αἰχμαλώτοι, βέβαιοι ὅτι ὀδηγοῦντο ὑπὸ συνοδεία, ἐβάδιζαν σκυποτὶ, σιωπηλοὶ καὶ χωρὶς ἀντίστασι. Ἐντομηταῖ ὁ συνοδὸς τῶν ἐξακολουθοῦσε νὰ συνομιλῆ μὲ τοὺς ἀσφαλῶς πάντοτε συντόφους του, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν Βαυαρῶν, θὰ ὑπερέβαιναν τοὺς δέκα.

Ὅταν ἐπὶ τέλους ὁ Γάλλος ἔφτασε στὸ στρατόπεδόν του, ζήτησε τὸ λοχαγὸν του καὶ δειχνοτάς του τοὺς αἰχμαλώτους τοῦ εἶπε:

- Ὅριστε τὸ κτηνὶ πὸν σὰς φέρνω!..
- Μόνος σου; ἔκαμε ἐκεῖνος κατάπληκτος.
- Αἴ! δὲν ἦταν καὶ τόσο δύσκολο, ἀπάντησε ὁ ἄλλος.

Καὶ μὲ μιὰ φωνή, πὸν φωνάτων σὰν νάβγαυε ἀπὸ τὰ βᾶθι τοῦ δάσους, ἐπρόσθεσε:

— Ἐμια, βλέπετε, ἐγγυατριμῶς!..

Ἡ σάλπιγγες εἶχαν δώσει τὸ σύνθημα τῆς ἐπιθέσεως καὶ ἓνας λόχος Ζονάδων ἐξώμωψε ἀπ' τὸ χωράκιον μὲ ἐφ' ὄπλον λόγγη.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀπ' τίς ἐχθρικές γοαμῆς ἡ σφαῖρες, ἡ χειροβομβίδες καὶ τὰ ἄλλα βλήματα ἐπεφταν σὰν χαλάζι, ὁ λοχαγὸς, γιὰ νὰ προφυλάξῃ τοὺς ἄνδρες του τοὺς διέταξε νὰ σταματήσουν καὶ νὰ πείσιν ὅλα κάτω.

Ἐγένειο ἀνεκώγων ἀμέσως τὴν ὀρυμὴ τους καὶ ἔκαυσαν νὰ σημωροφθοῖν μὲ τὴ διαταγὴ του. Μονάχα ἓνας ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲνν ἀκόμα ὀρθὸς, μὲσα στὴ βροχὴ τῶν σφαιρῶν καὶ στὴ θιέλλα τῶν ὀμβρονητῶν.

- Τὶ κάθεται ἔτσι σὰν ἔξωλο, μορῆ; τοῦ φώναξε ὁ ἀξιωματικὸς. Πέσε καὶ ἐπὺ κάτω, ζῶο!..
- Δὲν μπορῶ, λοχαγέ μου, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.
- Καὶ τί ἔχεις, μορῆ ζωντοβόλο; τοῦ ξανάπε θημιωμένος ὁ λοχαγὸς.
- Νά... Ἐγὼ ἔνα μπουκαλί μὲ κρασί στὴν τσέπη μου χωρὶς βουλόμα καὶ ἄμα ἔαπλωθῶ μὰς μὲ τοὺς ἄλλους, θὰ χυθῆ!..

Κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς μάχης, ἓνας Γάλλος στρατιώτης ἐδέχθηκε μιὰ σφαῖρα στὴν νημῆ. Χωρὶς ὅμως νὰ τὰ χάσει, ἀνεώνησε γελῶντας:

- Πολὺ χαμηλά μὲ πετύχαιτε!..
- Σὲ λίγο δεύτερη σφαῖρα τὸν ἐβόηκε καὶ τὸν ἐπλήγωσε στὸ χερὶ.
- Πολὺ ψηλά! φώναξε τώρα ὁ στρατιώτης.
- Δὲν πέρασαν ὅμως οἶτε δέκα λεπτά καὶ τρίτη σφαῖρα τὸν διεπέρασε τὸν ὀμο καὶ βγήκε ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά.

Ὁ τραυματίας ὅμως δὲν ἔχασε καὶ πάλι τὴν ψυχραμμία του καὶ ἐνὸ ἔτοιμαζόταν νὰ κατευθυνθῆ στὸ χειροουργεῖο, γύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐχθροῦ καὶ φώναξε:

— Βρῆ κτήνη! Ὅλο ἐμένα τὸν ἴδιο βαρᾶτε;...

Κάποιος ἀνάγκηρος Γάλλος στρατιώτης κατέβαινε μιὰ μέρα κάποια λεωφόρον τοῦ Παρισιῦ. Στὸ δρόμον ὅμως τοῦ λῆθρηκε τὸ κορδόνι τοῦ παπουτσιῦ του καὶ μ' ἓνα χέρι—γιὰτὸ τὸ ἄλλο τὸ εἶχε χάσει σὲ μιὰ μάχη—τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ δέσῃ.

Τότε μιὰ ὀμορφη κοπέλλα τοῦ λαοῦ, πὸν ἔτυχε νὰ περᾶνᾶ ἀπὸ καί, πλησίασε τὸν ἀνάγκηρον, ἔσπυρε, πήρε τὸ κορδόνι καὶ τοῦ τῶδεσε.

— Ἐγχαριστῶ, δεσποινίς, εἶπε σαστισμένος ὁ στρατιώτης.

— Τίποτε, φίλε μου, τοῦ ἀπάντησε ἡ κοπέλλα. Αὐτὰ ἔχει ὁ πόλεμος. Πρὶν ἀπ' αὐτὸν μᾶς δέναι ἐσεῖς τοὺς μεταξωτοὺς φύγκους μας. Τώρα ἤθε ἡ σειρὰ ἡ δικὴ μας νὰ σὰς δένουμε τὰ κορδόνια τῶν παπουτσιῶν...

